

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS GENERALINIS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL NUORODŲ Į EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTUS PATEIKIMO ĮSTATYMUOSE
IR KITUOSE TEISĖS AKTUOSE REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gruodžio 13 d. Nr. 106K
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 1690 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio nuostatų įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. [104-4648](#)),
t v i r t i n u Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijas (pridedama).

GENERALINIS DIREKTORIUS

VILENAS VADAPALAS

PATVIRTINTA

Europos teisės departamento prie Lietuvos
Respublikos Vyriausybės generalinio
direktorium 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymu
Nr. 106k

NUORODŲ Į EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTUS PATEIKIMO ĮSTATYMUOSE IR KITUOSE TEISĖS AKTUOSE REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijos (toliau vadinama – Rekomendacijos) yra skirtos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [41-991](#); 2002, Nr. [66-2705](#)) 12¹ straipsnio įgyvendinimui ir nustato atvejus, kai būtina ar tikslinga pateikti nuorodas į Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) teisės aktus, tokių ES teisės aktų nurodymo tvarką bei reikalavimus tokioms nuorodoms.

2. Šios Rekomendacijos parengtos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 4, 5 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo (Žin., 2002, Nr. [66-2705](#)) 4 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 1690 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio nuostatų įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. [104-4648](#)).

3. Šiose Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

teisės aktai – tai įstatymai ir kiti teisės aktai;

kiti teisės aktai – visi teisės aktai, išskyrus įstatymus.

Įgyvendinami ES teisės aktai, ES teisės aktai – ES institucijų (Komisijos, Tarybos, Europos Parlamento ir Tarybos kartu) ir kitų ES įstaigų ar organų (pvz., Europos centrinio banko) priimti teisės aktai, kurių nuostatas reikia įgyvendinti suderinant su jais Lietuvos Respublikos teisės aktus (pvz., direktyvos ir pamatiniai sprendimai) ar priimant jų taikymui skirtus Lietuvos Respublikos teisės aktus (pvz., reglamentai ir sprendimai), taip pat neprivalomo pobūdžio ES institucijų ir kitų įstaigų ar organų teisės aktai (pvz., rekomendacijos, nuomonės, rezoliucijos), kai nuspręsta jų nuostatas įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktuose nepriklausomai nuo to, kuriai Europos bendrijai ir Europos Sąjungos Sutartyje nustatyta bendradarbiavimo politikos sričiai ir formai jie priskirtini.

II. ATVEJAI, KADA BŪTINA AR TIKSLINGA PATEIKTI NUORODĄ Į ES TEISĖS AKTUS

4. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje ir 12¹ straipsnio 1 dalyje, nuorodos į Europos Sąjungos teisės aktus turi būti pateiktos tais atvejais, kai teisės aktu (atskiromis teisės akto nuostatomis) derinami ir įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Todėl:

4.1. nuoroda į ES teisės aktus turi būti pateikta, kai įgyvendinami ES teisės aktai turi bet kokio pobūdžio nuostatą, numatančią, kad ES valstybės narės turi juos įgyvendinti (suderinant su jais teisės aktus ar priimant jų taikymui skirtus teisės aktus) arba iš tokių įgyvendinamų ES teisės aktų turinio galima nustatyti, kad tokius teisės aktus reikia suderinti ar priimti;

4.2. nuoroda į ES teisės aktus turi būti pateikta ir tais atvejais, kai ne visas teisės aktas, o tik jo atskiros nuostatos yra skirtos įgyvendinti ES teisės aktus ar jų (jo) atskiras nuostatas;

4.3. jei teisės aktu tiesiogiai nėra įgyvendinami ES teisės aktai, o tik sudaromos sąlygos priimti kitus teisės aktus, kuriais būtų įgyvendinami ES teisės aktai (įgaliojimų suteikimas,

įpareigojimai ar pasiūlymai parengti ir/ar priimti kitus teisės aktus ir pan.), tokiam teisės akte nuoroda į ES teisės aktus nepateikiama;

4.4. nuoroda į ES teisės aktus nepateikiama tais atvejais, kai teisės akte siūlomas reglamentavimas iš esmės skiriasi nuo numatytojo ES teisės aktuose.

5. Tais atvejais, kai keičiamas ar papildomas iki Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio įsigaliojimo (2002 m. liepos 1 d.) priimtas teisės aktas ar pripažįstamos netekusiomis galiomis atskiros tokio teisės akto, kuriuo buvo įgyvendinami ES teisės aktai ir kuriame nėra nuorodų į ES teisės aktus arba jos pateiktos ne pagal minėto įstatymo reikalavimus, nuostatos, kartu parengiami ir teikiami:

5.1. įstatymo papildymas priedu ir/ar ne pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio reikalavimus pateiktų nuorodų pakeitimai (ar pripažinimas netekusiu galios atitinkamos dalies ar punkto, kur tokie įgyvendinami ES teisės aktai nurodyti);

5.2. kito teisės akto papildymas preambule arba preambulės pakeitimo (papildymo) projektas, kuriame pateikiami nenurodyti ar ne pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio reikalavimus nurodyti įgyvendinami ES teisės aktai.

6. Šių Rekomendacijų 5 punktą neturėtų būti taikomas tais atvejais, kai galiojantis teisės aktas keičiamas vien tik nacionalinės teisės požiūriu.

7. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 6 dalimi tikslinga teikti nuorodas į ES teisės aktus, kurių nuostatos ar principai nėra privalomi, tačiau nuspręsta jų nuostatas įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktuose arba norima pabrėžti jų svarbą priimant teisės aktą.

III. ES TEISĖS AKTŲ NURODYMO TVARKA IR REIKALAVIMAI NUORODOMS

8. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 2 dalyje, Europos Sąjungos teisės aktai nurodomi įstatymo priede, kartu įstatymo pradžioje (nurodant jo paskirtį ir kitas bendrąsias nuostatas) darant nuorodą į įstatymo priedą.

9. Atsižvelgiant į atskiro įstatymo pobūdį, turinį ir apimtį bei sudedamąsias dalis, tokia nuoroda į įstatymo priedą gali būti pateikiama preambulėje, straipsniuose, nusakančiuose įstatymo tikslą, paskirtį ar kitas bendrąsias nuostatas arba atskirame straipsnyje, pvz.:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio Įstatymo paskirtis – sudaryti teisinį pagrindą sąžiningai, atvirai ir efektyviai veikti vertybinių popierių rinkai, kad būtų kuo geriau apsaugoti investuotojų interesai bei apribota sisteminė rizika.

2. Šiuo Įstatymu siekiama suderinti vertybinių popierių rinkos reglamentavimą su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

arba

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. ...

2. Šis Įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, taikymą.“

10. Įstatymo priedas rašomas laikantis bendrųjų įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1998 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 104 „Dėl įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijų“ (Žin., 1998, Nr. [87-2416](#); 2002, Nr. [50-1923](#)) bei šių Rekomendacijų 15–24 punktų, pvz.:

„Lietuvos Respublikos 2002 m. lapkričio 7 d.
įstatymo Nr. IX-1181 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos.“

11. Jei įstatymas turi kelis priedus (lenteles, grafikus, tarifus, schemas, sąrašus ir pan.), tai įgyvendinami ES teisės aktai nurodomi paskutiniame priede.

12. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 3 dalyje, kituose teisės aktuose Europos Sąjungos teisės aktai nurodomi tų teisės aktų preambulėje.

13. Kituose teisės aktuose nurodant įgyvendinamus ES teisės aktus rekomenduotina juos nurodyti po to teisės akto (pvz., įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo), kurio nuostatomis vadovaujantis ar kurio nuostatoms įgyvendinti priimamas kitas teisės aktas, pvz.:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [2-15](#)) 6 straipsnio 6, 8 ir 14 punktais bei norėdamas užtikrinti tinkamą visuomenės sveikatos apsaugą, gyvūninių produktų gamybos įmonių apskaitą ir kontrolę, nustatyti vienodus veterinarijos reikalavimus įmonėms, eksportui ir vidaus rinkai gaminamiems produktams ir įgyvendindamas ... 1994 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyvą 94/65/EB, nustatančią maltos mėsos bei mėsos gaminių gamybos ir pateikimo į rinką reikalavimus ...“

14. ES teisės aktai įstatymo priede nurodomi chronologine tvarka, numeruojant arabiškais skaitmenimis ir chronologine tvarka pradedant nuo anksčiausiai priimto ES teisės akto, o kitų teisės aktų preambulėse – nenumenuojant ir chronologine tvarka pradedant nuo anksčiausiai priimto ES teisės akto.

15. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 5 dalyje, nurodant Europos Sąjungos teisės aktą, turi būti eilės tvarka nurodoma teisės akto priėmimo data, jį priėmusios institucijos ar institucijų pavadinimai, teisės akto rūšis, numeris ir pilnas pavadinimas, pvz.

„1995 m. spalio 6 d. Tarybos direktyva 95/50/EB dėl pavojingų krovinių vežimo keliais vienodų tikrinimo procedūrų

arba

2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai įvertinimo.“

16. Pateikiami tokie įgyvendinamo ES teisės akto numeriai ir pavadinimai (numeryje) naudojamose santrumpose, kurie buvo naudojami jo priėmimo metu ir konkrečiame įgyvendinamame ES teisės akte, pvz. (skliausteliuose pateikiami paaiškinimai):

„reglamentas Nr. 17 (naudota 1952 12 30–1962 12 31),
 reglamentas Nr. 1006/67/EEB (naudota 1963 01 01–1967 12 31),
 reglamentas (EEB) Nr. 1470/68 (naudota 1968 01 01–1993 10 31),
 reglamentas (EB) Nr. 3031/93 (naudota 1993 11 01–1998 12 31),
 reglamentas (EB) Nr. 1631/1999 (pilni metai nurodomi nuo 1999 01 01),
 direktyva 91/321/EEB (naudota iki 1993 11 01),
 direktyva 96/321/EB (naudota 1993 11 01–1998 12 31),
 direktyva 1999/10/EB (pilni metai nurodomi nuo 1999 01 01),
 sprendimas 98/128/EB,
 bendroji pozicija (EB) Nr. 17/98,
 sprendimas 1999/193/BUSP (priimtas bendrosios užsienio politikos ir saugumo srityje),

sprendimas 86/98/EAPB.“

17. Įgyvendinant šių Rekomendacijų 15 punktą turi būti nurodomas toks įgyvendinamo ES teisės akto pavadinimas, kurio vertimo autentiškumą patvirtino Europos komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centras).

18. Jei ES teisės aktas, kuris nurodytas teisės akte laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, netenka galios priėmus vėlesnį ES teisės aktą, nuoroda pakeičiama priimant teisės aktą, kuriuo įgyvendinamas toks vėliau priimtas ES teisės aktas (pakeičiant įstatymo priedą ar kito teisės akto preambulę).

19. Jei įstatymas, kurio priede jau nurodyti juo įgyvendinami ES teisės aktai (pagrindinis įstatymas), yra keičiamas ir/ar papildomas įgyvendinant kitus ES teisės aktus, įskaitant ir naujai priimtuosius, tai tokio įstatymo pakeitimo ir/ar papildymo įstatymo pradžioje reikia nurodyti, kad šis įstatymas (įstatymo pakeitimo ir/ar papildymo įstatymas) skirtas įgyvendinti ES teisės aktus, kuriais papildomas pagrindinio įstatymo priedas. Pvz.:

„1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šiuo Įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti įstatymo 5 straipsnyje.

...

5 straipsnis. Priedo papildymas

Papildyti priedą 2 punktu:

(nurodomas įgyvendinamas ES teisės aktas).“

20. Jei kitas teisės aktas, kurio preambulėje jau nurodyti juo įgyvendinami ES teisės aktai (pagrindinis teisės aktas), yra keičiamas ir/ar papildomas įgyvendinant kitus ES teisės aktus, įskaitant ir naujai priimtuosius, tai tokio jį keičiančio ir/ar papildančio kito teisės akto preambulėje nurodomi juo įgyvendinami ES teisės aktai bei kartu pakeičiama ir/ar papildoma pagrindinio teisės akto preambulė nurodant kitus įgyvendinamus ES teisės aktus.

21. Jei įgyvendinamas ES teisės aktas yra pakeistas ar papildytas ir naujos jo nuostatos įgyvendinamos teisės aktu, pagal Rekomendacijose nustatytus reikalavimus taip pat nurodomi visi to ES teisės akto pakeitimai ar papildymai. Tačiau:

21.1. vienu metu įgyvendinant ES teisės aktą ir visus jo pakeitimus, galima nurodyti tik pirmąjį (pagrindinį) ES teisės aktą po jo skliausteliuose nurodant paskutinį jį keitusį ir/ar papildžiusį ES teisės aktą, pvz., „(su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2000 m. lapkričio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/64/EB)“;

21.2. nereikia nurodyti tų ES teisės akto pakeitimų ar papildymų, kurie nėra skirti ES teisės aktų įgyvendinimui arba skirti ar susiję su konkrečia kita ES valstybe nare.

22. Pripažįstant netekusiu galios ES teisei prieštaraujantį teisės aktą ar atskiras jo nuostatas, nuorodų į ES teisės aktus pateikti nereikia.

23. Kai norima pateikti nuorodą į ES teisės aktus atvejais, nurodytais Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 6 dalyje ir Rekomendacijų 7 punkte, nuorodos į ES teisės aktus pateikiamos laikantis atitinkamų Rekomendacijų nuostatų.

24. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 5 dalyje, nuorodos į oficialų Europos Sąjungos teisės akto paskelbimo ne lietuvių kalba šaltinį nepateikiamos. Todėl:

24.1. nereikia nurodyti nė vieno oficialaus paskelbimo kuria nors oficialia ES kalba šaltinio (*Official Journal*), išskyrus Rekomendacijų 24.3 punkte numatytą atvejį;

24.2. nereikia nurodyti nė vieno ne oficialaus ES teisės akto paskelbimo lietuvių kalba šaltinio;

24.3. nuo Lietuvos Respublikos įstojimo į ES dienos reikia nurodyti oficialų ES teisės akto paskelbimo lietuvių kalba šaltinį („Oficialųjį leidinį“), pateikiant jo pavadinimo sutrumpinimą (jei tinkama – kad tai specialus leidimas), išleidimo metus, leidinio seriją, leidinio numerį ir puslapį, kuriame prasideda toks ES teisės aktas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Teisės aktų nuostatos, kuriose pateiktos nuorodos į ES teisės aktus, papildomos, keičiamos ir pripažįstamos netekusiomis galios vadovaujantis šiomis Rekomendacijos ir bendraisiais reikalavimais įstatymų ir kitų teisės aktų keitimui, papildymui ir pripažinimui netekusiais galios, nustatytais Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatyme bei Įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijose, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1998 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 104.

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministras

Vytautas Markevičius

2002 m. gruodžio 16 d.
